

Živá zvířata ve výuce v základních, praktických a speciálních školách

Jak využít potenciálu živého zvířete ve výuce

Motivovat

**Rozvíjet
jemnou i
hrubou
motoriku**

**Vytvářet
empatii ke
všemu živému**

**Využít k rozvoji
řeči (logopedie
aj.)**

**Zvíře jako
pomocník k
rychlému navázání
kontaktu**

**Rozvíjet
citlivost**

Zaujmout

Výběr vhodných zvířat pro výuku

- Nejvhodnějšími zvířaty pro výuku jsou savci a plazi
- Ptáci jsou vhodnější pro bezkontaktní aktivity – kromě ochočených papoušků jim kontakt způsobuje stres
- Obojživelníci – fyzický kontakt není vhodný – jemná a citlivá kůže, snadné poranění, často mají na kůži žlázy s jedem
- Ryby – nelze převážet, akvária jsou vhodná do tříd na pozorování
- Bezobratlí – hmyz - pozorování, plži – pozorování i kontakt

Na bezobratlé se nevztahují zákony na ochranu zvířat.

Zvířata a zákony

- Nic nezakazuje přítomnost zvířat ve výuce
POZOR – „Zákon rodičů“
- Nutné dodržovat Zásady BOZP při práci se zvířaty
- Zásadní je zákon na ochranu zvířat proti týrání z roku 1992 (č. 246/1992 Sb. novela Zákon č. 359/2012 Sb.)
- Další změny přinesl NOZ

Důležité změny:

- zvíře není věc
- policie smí vniknout do bytu při podezření na týrání zvířete
- zrušení povinnosti předkládat a schvalovat Řády na ochranu zvířat při veřejném vystoupení

Trvalí obyvatelé škol

Domácí mazlíčci

- **Nutné vybrat vhodný druh**
- **Zajistit správnou péči 365 dnů v roce**
- **Bezpečnost pro děti i zvířata**
- **Dává možnost celoročního výchovného působení na děti**
- **Nutné počítat s finančními náklady**

Volně žijící živočichové

- **Využití školní zahrady, pozemku**
- **Pouze pozorování zvířat (bez kontaktu)**
- **Možno ukázat širší souvislosti – biotop, biodiverzitu**
- **Není nutná péče o zvířata a jsou téměř nulové finanční náklady**

Praktická doporučení při chovu zvířat ve školách

- Domluvit se s dětmi, že zvíře chtějí
- Vybrat vhodné zvíře – pro menší děti větší zvíře (např. morče), menší zvířata (pískomil, osmák) větším dětem
- Zajistit péči o prázdninách
- Dopředu dětem vysvětlit délku života zvířete

Vhodná zvířata:

Morčata, zakrslí králíci, pískomilové, osmáci, džungarský křečík, dobře chovatelné druhy plazů, akvarijní ryby (např. živorodky)

Méně vhodná zvířata:

Potkani, myši – zápach, křečci zlatí – denní spáči

Co NE:

Ptáci – ruší, vodní želvy – zápach, při větší velikosti nebezpečné, jedovaté druhy plazů

Další možnosti – jdeme za zvířaty

- zvířata chová někdo jiný a my je pouze ve výuce využijeme
- instituce nám přidělí lektora nebo průvodce
- můžeme využít připravený program
- většinou se jedná o farmy s hospodářskými zvířaty nebo ZOO
- jde o jednorázovou akci
- ve srovnání s držetím zvířat jsou náklady nízké
- děti jsou v jiném prostředí než ve třídě

Další možnosti – zvířata jdou za námi

- zvířata chová někdo jiný a my je pouze ve výuce využijeme
- majitel zvířete přijede s ním
- obvykle jezdí dravci a psi
- majitel má připravené ukázky výcviku, vysvětlí potřeby zvířat
- jde o jednorázovou akci

Metodiky pro znalostní vyučování

- znalosti z biologie druhu – anatomie, potřeby zvířat, aj.
- znalosti etologie druhu – projevy chování, mezidruhová komunikace
- možné využít v dalších předmětech (př. koza – domestikace- kde, kdy v souvislosti s vývojem společnosti)
- znalost zákonů
- využití pro projektové vyučování

Metodiky pro výchovu v oblasti postojů, hodnot, dovedností

- rozvoj komunikačních dovedností
- zodpovědnost za zvíře, za jeho spokojenost
- růst sebevědomí dětí
- růst citlivosti a empatie
- schopnost odsunout svoje priority
- environmentální zodpovědnost

Zoorehabilitace – využití zvířat pro rehabilitaci a rozvoj osobnosti člověka

- Využití zvířat pro terapii lidí (tělesná a smyslové postižení)
- Nácvik sociálních dovedností, komunikace
- Jemná i hrubá motorika
- Logopedie
- Zvíře jako koterapeut

Ing. Lenka Skoupá
skoupa@toulcuvdvur.cz, tel.: 739 655 490

DĚKUJI ZA POZORNOST

